

دیوان حافظ

دیوان حافظ

براساس سرن:

دکتر قاسم غنی و علامہ محمد عتیق قزوینی

ترکیب خوشنویسی: محمد منصور علی

عضو انجمن خوشنویسان ایران

سرشناسه : حافظ، شمس‌الدین محمد، - ۷۹۲ق.
Hafiz, Shamsoddin Muhammad, ۱۴th century

عنوان قراردادی : دیوان

عنوان و نام پدیدآور: دیوان حافظ بر اساس نسخه محمد قزوینی و قاسم غنی/

ترکیب خوشنویسی محمدمهدی منصوری.

مشخصات نشر : تهران: کاشف، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۵۴۵ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۶۹-۱۴-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع : شعر فارسی -- قرن ۱۴ق.

Persian poetry -- ۱۴th century: موضوع

شناسه افزوده : قزوینی، محمد، ۱۲۵۶ - ۱۳۲۸، مصحح

شناسه افزوده : غنی، قاسم، ۱۲۷۲ - ۱۳۳۱، مصحح

شناسه افزوده : منصوری، محمدمهدی، ۱۳۵۶ - خوشنویس

ردیف: PIR۵۴۲۲ ۱۳۹۵

رده : دیوبی : ۸۱/۳۲

شماره کتابشناسی ملی : ۴۵۹۷۲۱۵

نشر کاشف

عنوان : دیوان حافظ

ترکیب خوشنویسی : محمدمهدی منصوری

ناشر : کاشف

ناظر چاپ : مرضیه شاهوردی

تاریخ و نوبت چاپ : اول، ۱۳۹۶

شمارگان : ۱۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۶۹-۱۴-۶

نگارگر : لیلی عظیمی فهیم

قیمت باقاب : ۴۵۰۰۰ تومان

تهران - میدان شهدا- خ مجاهدین اسلام- خ عظیم زادگان

بن بست اول- پ ۱ - واحد ۱

تلفن: ۰۹۱۲۱۳۲۸۰۲۷-۳۳۵۰۹۱۰۲

مختصر احوال حافظ

حدیث ہول قیامت کہ گفت واعظ شہر کنایتی است کہ از روزگار بجران گفت
 شمس الدین محمد حافظ بزرگ ترین غزل سرای عرفانی ایران در آغاز سده ہشتم ہجری در شیراز بہ دنیا
 آمد نام پدر حافظ بہاء الدین و مادرش از مردم کازرون است۔ دمورد دوران ابتدائی زندگانی وی
 آگاہی کمی بہ دست ما رسیدہ است و تنہا منبع مورد دسترس، مقدمہ ای است کہ ہمدرس دوست حافظ
 (مؤلف کدام) در مقدمہ دیوان او آورده و از وسعت دانش و کمالات سخن رانده است۔
 حافظ در راہ رسیدن بہ تحقیق، بجا رده تا بہ سر مقصد دست یابد۔ حافظ سالیان دراز در پیشگاہ استادان ادب
 فارسی و عربی تفسیر قرآن و تہذیب و کلام اسلامی حضور یافتہ و قرآن کریم را با چارہ رورایت آن خط
 کردہ و لقب از انبیا و نبیین دلی می باشد۔
 غزل حافظ منظر لطیف ترین اندیشہ ہای عرفانی است کہ در کالبد کلماتی شیوا و روان، بارعایت فنون
 بلاغت و فصاحت جلوه ای خاص یافتہ است۔ وی در شہر شیراز و عراقی از معاصران و پیشینیان
 کوی سبقت ربودہ و سبک عراقی را در غزل ہا سیران و رازہ است۔
 صنایع بدیعی بہ ویژه استعارہ، ایہام، مراعات نظیر و... در بیان او نہایت خیال انگیزی وی را
 بیان می دارد، و از سایر محنات لفظی و معنوی نیز بہ نحوی زیبا بہرہ می جوید کہ کلاس سبک و ظریف نیز
 از ویژگی ہای شیوہ حافظ آن است کہ بی پردہ سخن می گوید و با صراحت تمام بھتیدہ درونی خود را در
 مورد ہر چیز و یا ہنسی بیان می دارد و از زرق وریا (شرک خمی) بیزار است؛
 بادہ نوشی کہ دآن روی وریا سہ نبو بہتر از زہد فروشی کہ در او روی وریاست
 وی زہد فروشی را زشت می پندارد و زندگی و راستی و کرم کردن را شایستہ مقام انسان می داند۔

به پویندگان طریق حق اندر می دهد که بحیگاه از کوشش باز نمانند و یاس و نو میدی به دل راه نداده
کلام و دستور است و شوق را به جان خریدار شوند.

وی چون مدرسه را راه وصال بطلب غمی بیند، به غزبات (میخانه معرفت) روی می آورد؛ همان جایی
که بنیاد خود بسینی و خودخواهی را ویران می سازد و با تخریب ظاهر، سرای باطن را آباد می سازد.
حافظ از نظر بر ترقی شرب عرفانی به ملاستیان تعلق خاطر دارد که در اخلاص و دوری از ریافتنق بیاض
کوشش می کنند و مقام نشان و شمرت طلبی گریزانند و خدمت بخلق را از ریاضت های
جان فرساستر می دانند.

حافظ تفسیر قرآن را سیکومی دانست. بر رزمش در دیوان شعرای پارسی گو و تازی کو بجهت های
فراوانی برد و نام برخی سخنوران نامی را نیز در شعرش آورده است که عبارتند از: فردوسی، سعدی،
نظامی، بهسیر فارابی، سلمان، خواجو و کمال خجندی. آثار حافظ، زبان های گوناگونی از جمله انگلیسی، آلمانی،
لاتین، فرانسه و... ترجمه شده است که از آن میان ترجمه انگلیسی به قلم برهان منبیکل از به نام آورتر است.
آرامگاه حافظ در شیراز قرار دارد و به حافظیه معروف است که این مقبره را به نام محمد معنایی به دستور
ابوالقاسم بابر در سال ۸۵۶ بنا نموده است.

به دلیل علاقه خاصی که کریم خان به حافظ داشت، مزار وی را مرمت کرد و به دستور وی سنگ مرمری زیبا
بر قبرش نهادند که بر روی آن، شعری از او با عنوان مطلع:

مژده وصل تو کو که نرسد جان برخسیرم   طایر قدسم و از دام جهان برخسیرم

نگاشته شده است.